

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248027

การวิเคราะห์คุณธรรมในคำคมจากวรรณคดีเรื่องสามก๊ก
เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
สำหรับชาวจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

นา เว้ย

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เมษายน 2554

การวิเคราะห์คุณธรรมในคำคมจากวรรณคดีเรื่องสามก๊ก
เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
สำหรับชาวจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

นา เว้ย

วิทยานิพนธ์นี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เมษายน 2554

การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาเผ่าม้ง
โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบทีฟิอาร์

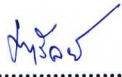
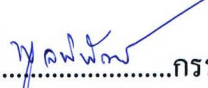
นา เว้ย

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

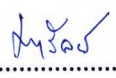

.....ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์พัฒนา จันทนา

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ศรีวิไล พลมณี

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์นราวัลย์ พูลพิพัฒน์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ศรีวิไล พลมณี

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
รองศาสตราจารย์นราวัลย์ พูลพิพัฒน์

18 เมษายน 2554

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ศรีวิไล พลมณี ประธานกรรมการที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ นราวัลย์ พูลพิพัฒน์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมถึงรองศาสตราจารย์พัฒนา จันทนา กรรมการสอบที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์สำหรับการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอทราบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาการสอนภาษาไทยและคณาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอทราบขอบพระคุณ อาจารย์ วิวัฒน์ แดงสังวาลย์ อาจารย์ คารุณี นิพัทธ์สานต์และอาจารย์ ทศพิชา ชลวิสูตร ที่กรุณาช่วยตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องและให้คำแนะนำในการวิเคราะห์

ขอทราบขอบพระคุณ อาจารย์สุรางคณา เลี่ยมเพชรรัตน์ และอาจารย์บุญรอด โชติวิชรา อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เป็นผู้ปรึกษาทั่วไป และให้กำลังใจตลอดเวลาที่ผ่านมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ รวมทั้งเพื่อน ๆ อันเป็นที่รักทุกคนที่คอยส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจ ตลอดจนขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนบางส่วนในการทำวิจัยครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา และหล่อหลอมความรู้แก่ผู้วิจัย

นา เว้ย

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์คุณธรรมในคำคมจากวรรณคดีเรื่องสามก๊กเพื่อ
เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับชาวจีน
ที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

ผู้เขียน

นางสาวนา เว้ย

ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ศรีวิไล พลมณี

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์รณวรัญญ์ พูลพิพัฒน์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

248027

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์คุณธรรมในคำคมจากวรรณคดีเรื่องสามก๊ก ฉบับ
เจ้าพระยาพระคลัง (หน) เพื่อเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยโดยสอดแทรก
คุณธรรมจากวรรณคดีเรื่องสามก๊กสำหรับชาวจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย คือ หัวข้อด้านคุณธรรมที่กำหนดทั้ง 24 หัวข้อ และตารางวิเคราะห์เนื้อหาคุณธรรมใน
คำคมจากวรรณคดีเรื่องสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) เพื่อได้ประมาณความถี่ของคุณธรรมด้าน
ต่าง ๆ ที่ปรากฏในคำคมจากวรรณคดีเรื่องสามก๊ก และเอาหัวข้อที่ปรากฏมากที่สุด 8 หัวข้อมาเลือกให้
เหลือ 4 หัวข้อ นำสร้างแนวการสอนภาษาไทยโดยสอดแทรกคุณธรรมสำหรับชาวจีนที่เรียนภาษาไทย
เป็นภาษาที่สอง

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คำคมจากวรรณคดีเรื่องสามก๊กทั้ง 1417 ตอน ไม่ได้ปรากฏคุณธรรมด้านใด 214 ตอน
ปรากฏคุณธรรมด้านต่าง ๆ 1203 ตอน หัวข้อคุณธรรมที่กำหนด 24 หัวข้อปรากฏในคำคมมากที่สุด 8
หัวข้อเรียงลำดับได้ดังนี้ อันดับที่ 1 ความฉลาดเฉียบแหลม อันดับที่ 2 ความมีเมตตา กรุณา
อันดับที่ 3 ความซื่อสัตย์สุจริต อันดับที่ 4 ความมั่นใจในตนเอง อันดับที่ 5 ความกตัญญูต่อบุคคล อันดับที่
6 ความกล้าหาญ อันดับที่ 7 ความรับผิดชอบ อันดับที่ 8 ความอ่อนน้อมถ่อมตน

2. จากผลวิเคราะห์คุณธรรมแต่ละด้านที่ปรากฏในคำคมจากวรรณคดีเรื่องสามก๊ก ผู้วิจัย
ได้นำหัวข้อคุณธรรมที่กำหนดได้พบมากที่สุดจำนวน 8 หัวข้อมาเลือกให้เหลือ 4 หัวข้อ โดยพิจารณา

248027

ว่าเป็นคุณธรรมสำคัญ เป็นที่ต้องการของสังคม ผู้วิจัยจึงเลือกคุณธรรมด้านความฉลาดเฉียบแหลม
ความมีเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญู กตเวทินำมาสร้างแนวทางการสอนแทรก
คุณธรรมในวิชาภาษาไทยสำหรับชาวจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ทั้งหมดมี 4 แนวการสอน
แต่ละแนว การสอนจะส่งเสริมคุณธรรมและทักษะการใช้ภาษาไทย

Thesis Title Virtue Analysis from Literature Sam Kok a Teaching Approach for Chinese Students Learn Thai

Author Miss Wei Na

Degree Master of Education (Teaching Thai)

Thesis Advisory Committee

Assoc.Prof. Sriwilai Ponmanee

Advisor

Assoc.Prof. Narawan Poonpipat

Co - advisor

ABSTRACT

248027

The study aimed at analyzing the virtue expressions existing in *The Three Kingdoms* - a work of literature compiled by Phraya Phraklung (Hone). These expressions were eventually scrutinized and applied as additional activities for Chinese students who studied Thai language as a second language. Twenty-four topics containing the virtue expressions aforementioned were analyzed with the Content Analyzing Scales; virtue frequencies categorized in the first eight topics were selected. Out of these 8 topics, four of them were singled out and then applied as additional activities for Chinese students who studied Thai language as a second language.

The results showed as followed:

1. Of 1,417 expressions existing in chapters, 214 of them didn't possess any virtue expressions while 1,203 of them did. Of 24 topics aforementioned, the first eight of them with virtue expressions were as followed: 1) Wittiness; 2) Mercy; Honesty; 4) Confidence; 5) Gratitude; 6 Bravery; 7 Responsibility; and 8) Modesty.

2. As for the virtue analysis conducted over the four topics, out of the first eight topics, they were quoted as those containing prime virtue and needed by the public in general; the researcher then picked up those aspects of wittiness, mercy, honesty, and gratitude which were then applied as additional activities for Chinese students who studied Thai language as a second language. All these four aspects would urge the learners to possess the virtue and develop the Thai language skills.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีสามก๊ก	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม	17
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำคม	23
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการวิเคราะห์คุณธรรมจากคำคมเรื่องวรรณคดีสามก๊ก	28
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
การสร้างเครื่องมือ	51
วิธีการรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
การสร้างแนวการสอน	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	88
สรุปผลการวิจัย	88
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	99
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและจดหมายเชิญ	100
ภาคผนวก ข ตัวอย่าง ตารางวิเคราะห์เนื้อหาด้านคุณธรรมในคำคมจากวรรณคดี เรื่อง สามก๊กฉบับ เจ้าพระยาพระคลัง (หน)	104
ประวัติผู้เขียน	134

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	กรอบการสร้างหัวข้อวิเคราะห์	52
2	กรอบการวิเคราะห์เนื้อหาด้านคุณธรรมในคำคมจากวรรณคดีเรื่องสามก๊ก ฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน)	55
3	ตารางการวิเคราะห์เนื้อหาด้านคุณธรรมในคำคมจากวรรณคดีเรื่องสามก๊ก ฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน)	58
4	ผลการวิเคราะห์คุณธรรมแต่ละด้านที่ปรากฏในคำคมจากวรรณคดีเรื่องสามก๊ก ตามหัวข้อวิเคราะห์ 24 หัวข้อ	62
5	ผลการวิเคราะห์คุณธรรมแต่ละด้านที่ปรากฏในคำคมจากวรรณคดีเรื่องสามก๊ก นอกเหนือจากหัวข้อวิเคราะห์	64
6	สรุปผลรวมการวิเคราะห์คุณธรรมแต่ละด้านที่ปรากฏในคำคมจากวรรณคดีเรื่องสามก๊ก ตามหัวข้อวิเคราะห์และนอกเหนือจากหัวข้อวิเคราะห์	65
7	แบบประเมินการเขียนบรรยายภาพ	76
8	เกณฑ์ประเมินการเล่าเรื่อง	78
9	แบบประเมินการเล่าเรื่อง	78